

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Jezus Christus alles

“Maar wast op in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus”

2 Petrus 3:18a

Het slot van Petrus' tweede brief is hoogst aktueel. Ook wij weten van te voren hoe kerkmensen alle vastigheid kunnen kwijtraken. Omdat er ook in het heden de voorbeelden van zijn. 't Begint met zogenaamde kleine zaken. “Ja maar dat moet je niet zo letterlijk nemen”. Of: “dat woord is tijdgebonden; als Paulus nu zou geleefd hebben, zou hij anders geschreven hebben”. 't Kan ook gebeuren dat men waarheden gewoon weg exegetiseert. Let u erop: 't gaat uiteindelijk om Adam en de tweede Adam. Wie de eerste Adam hoog plaatst zal de tweede Adam laag plaatsen. Daar zit een onlosmakelijk verband tussen. Weet geliefden, dat dwaalleraars en achter hen al de duivelen gaarne begeren dat u overhoudt een betwijfeld geloof. Zult u de vastheid behouden, zult u zalig worden dan alleen door het ongetwijfeld geloof, en wel dat geloof waarvan de Werkmeester de Heilige Geest is.

't Is mogelijk dat dwaalleraars reeds vat op u hebben gekregen. Wel - dan zou er uwerzijds al irritatie kunnen zijn. Maar leest u verder. Ik kon niet om het tekstverband heen gezien het woordje “maar” van bovenstaande tekst. Waar het nu verder op aankomt dat is het tweede vermaan van de apostel Petrus: om op te wassen in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus.

“Het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt”. Door geloofsgroei, geloofsvermeerdering worden de dingen al vaster. Die groei, die vermeerdering staat in nauw verband met het opwassen in de genade en kennis

van de Heere Jezus. Het is niet voldoende dat er is de genade en kennis van de Heere Jezus. 't Komt aan op het groeien in die genade en kennis. Zo openbaart zich het ware geestelijke leven.

Wat dood is, groeit niet. Alleen wat leeft. Zo is het in de plantenwereld. Zo is het in de dierenwereld. Zo is het in het leven van mensen. Terecht verwacht u dat een kind groeit. Als de groei stagneert, maken we ons zeer bezorgd. Het kenmerkende voor het geestelijke leven is hetzelfde. Door de wedergeboorte leven, waarlijk leven. De wedergeboorte is rijk. Dat is de wonderlijke daad van de grote Herschepper. Echter het komt wel aan op de openbaring van dat leven, en dat is de groei, het opwassen. Als u zegt: ik meen wel dat er iets met mij gebeurd is, en er is geen groei, geen opwassen dan mankeert er wel iets aan. 't Zou kunnen zijn dat u uzelf bedriegt, of dat u een onschriftuurlijke leer aanhangt. Immers wat leeft groeit. Dat is de wet van het leven.

't Staat er heel erg teer: onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Hier trilt in dat woordje “onze” het wonder. Er is schenking en deelachtigmaking. Toeëigenende genade door de Heilige Geest. Daarom: onze, mijn Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Heere dat is de Kurios, de Almachtige, aan Wie alle macht gegeven is. Hij regeert. Daarom komen zondaars aan Zijn voeten. Daarom zal straks elk der vorsten zich voor Hem buigen. Nog een stenen hart? Hier is Hij Die een stenen hart tot een vlesens hart maakt. Hij is Zaligmaker. Uit de diepte der verlorenheid brengt Hij in de hoogte der heerlijkheid. Hij brengt in het Vaderhuis, aan het Vaderhart. God spreekt tot een zondaar: “Mijn kind, en

die zondaar spreekt Abba Vader, mijn Vader. In de naam Zaligmaker en in de naam Jezus ligt alle heil voor tijd en eeuwigheid, voor leven en sterven. Die derde naam is niet minder rijk. Hij is de Messias, de Beloofde. De Christus Gods, de Gezondene van de Vader, de Profeet, Priester en Koning. O die namen zijn zo rijk. Ze laten zien al het heil dat er is in Hem.

In de apothekerswinkel staat nog altoos dat weegschaaltje. U weet het: 't heeft twee schaalpjes. Ze staan met elkaar in balans. Als op het ene schaalpje iets gelegd wordt, wel u ziet het voor ogen: dat schaalpje gaat naar beneden, en 't ander gaat omhoog. Geestelijk gesproken: ik ben op het ene schaalpje en Jezus Christus op het andere. Van nature zit mijn schaalpje helemaal bovenaan, en dat van Jezus Christus helemaal onderaan. Door het werk van de Heilige Geest komt er beweging in. Mijn schaalpje wordt zwaar en alsmaar zwaarder. 't Gevolg is dat het andere schaalpje als maar hoger gaat. Er komt een groeien, een opwassen in de genade en in de kennis van de Heere Jezus.

Het groeien in die genade en kennis komt dus daaruit voort, dat ik mijzelf al meer ga kennen. Ik word de grootste, de voornaamste der zondaars. In die weg ga ik groeien, opwassen in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus. O ik ben er zo'n vijand van om mijn verlorenheid, mijn zonde en schuld te leren kennen. Maar 't is zo rijk, zo heilzaam, zo vruchtbaar. Juist daardoor ga ik al meer kennen de genade van de Heere Jezus, Wie en Wat Hij is als Borg, als Middelaar, als Zaligmaker van arme zondaars. Waarlijk - als mijn schaalpje helemaal naar beneden is dan is dat andere helemaal naar boven. Dan zie ik niemand anders dan Jezus alleen. Wat is er dan een ruimte om zalig te worden!

Nu - u kent dat opwassen, dat groeien in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus? Zalig

om te worden die we zijn: een grote nul. Hoe schoon wordt Hij dan. Ja dan wordt Hij alles: mijn Heere en Zaligmaker Jezus Christus.

Ds.v.Z.

Van de administratie

In de afgelopen twee weken konden we 2 nieuwe abonnees inboeken, die beiden opgegeven werden door kerkeraden, die een jaarabonnement op ons blad gaven aan jong gehuwde leden. Ter navolging en opwekking aan kerkeraden die dit tot nu toe niet deden en hartelijk dank voor de kerkeraden die dit steeds doen.

Aan giften werden ontvangen voor ons blad f 41,- en voor de school in Dundas f 50,-. Van de Chr. Geref. Kerk van Katwijk ontvingen eveneens voor de school f 566,30 als opbrengst voor een gehouden kollekte.

Mede namens het schoolbestuur weer hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon 0172-474202. Postbank 704350.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Van de redactie

De Generale Synode werd afgesloten. Een verslag van de laatste vergaderweek werd geschreven door Ds. M. v.d. Sluijs. We zeggen hem hartelijk dank voor de verslaggeving en de wijze waarop hij dit gedaan heeft. Het

Augustinus en zijn pastoraat als zielzorger

Desondanks was hij geen man voor het sensationele.

Ook op de kansel blijft hij de denker, die nooit verhoudingen vergeet en de eerlijke lyricus, die zijn brandend hart laat spreken. Alleen om zo duidelijk mogelijk te zijn, daalt hij af tot het alledaagse en gebruikt hij, meest terloops, voorbeelden uit het leven om hem heen.

Dat maakt zijn prediking wellicht zo actueel en tot voorbeeld ter navolging. In ieder geval mogen wij ons als dienaars van het Woord weleens persoonlijk de vraag stellen of wij onverstoorbaar en even onverschrokken als Augustinus, dezelfde bezieling kennen in de verkondiging van het Evangelie.

Met geen ander oogmerk dan om zielen te behouden.

Niet denkbeeldig is immers *het gevaar*, dat onze dienst niet meer is dan ogendienst of het beantwoorden aan de wensen van een zeker deel van de gemeente. Om nog maar te zwijgen over andere motieven, waardoor wij ons kunnen laten leiden bij de uitoefening van ons ambt.

Zijn wij even wars als Augustinus was van elke mensenverering en vrezen wij de toejuichingen van de gemeente méér dan allerlei pogingen om ons te dwingen tot een prediking naar ieders smaak en zin. Stellen wij meer prijs op ons gemak of laat het ons niet met rust, voortdurend gehoor te geven aan het apostolisch vermaan: "Predik het Woord; houd aan tijdig, ontijdig, wederleg, bestraf en vermaan in alle lankmoedigheid en leer". Van Augustinus is het bekend, hoe hij reageerde op het applaus van zijn gehoor, hoewel geheel niet ongebruikelijk in zijn tijd, dat er zó met instemming gereageerd werd op de prediking. "Waarom zijt gij zo opgetogen. Waarom hoort gij dit zo graag?" Haarscherp voelde hij de verzoeking aan van al te overdreven instemming met zijn woorden. Vlijmend kon hij dan ook het applaus wegslingeren als een gevaarlijke aflei-

tweede en laatste stuk van de hand van Ds. J.H. van Dijk over Augustinus kunt u ook lezen in deze aflevering van Bewaar het Pand. Ook hem zeggen we hartelijk dank. Ook van onze hand een kleine bijdrage in deze aflevering.

AvH.

ding.

Hij was er zo sterk van doordrongen en verzweeg het ook niet voor zijn gehoor, dat hij ook éénmaal van al hun applaus rekenschap zou moeten afleggen.

Hoe zielskundig ontmaskerend was zijn relativisering van de lof, waarmee velen hem zochten te vereren. Hij doorzag het als een list om de scherpte van de waarheid te ontlopen.

Dit kwelde hem en sprak het dan ook ongezuut uit: "Het is zó gemakkelijk Christus aan te horen, zo gemakkelijk het Evangelie te prijzen, zo gemakkelijk de predikant te acclameren: maar volharden tot het einde, dat is pas het horen van Herders stem! Altijd word ik geprezen, doch ik ben beangst hoe mijn prijzers leven."

Wie kan het hem nazeggen?

Bij wie van ons weegt de last even zwaar om in de prediking niets achter te houden, wat nuttig en heilzaam is voor de gemeente, die hoort? Om niet te snel te veronderstellen, dat wij rein zijn van het bloed van allen, die onder onze bediening hebben verkeerd.

Het wordt zo gemakkelijk gedacht en nog vaker zonder enige bewogenheid uitgesproken.

Laat ons maar voorzichtig zijn met zulke diepingrijpende woorden. Zeker is dat gewenst, als wij weten met welke ernst de zielzorger Augustinus gepreikt heeft.

"Waarom preek ik? Waarom zit ik hier op de cathedra? Waarvoor leef ik? Met welke andere bedoeling dan deze éne, dat wij eens tezamen met Christus mogen leven? Dat is mijn streven, dat is mijn eer, dat is mijn roem, dat is mijn vreugde. Dat is mijn bezit! En als gij niet naar mij hebt geluisterd en ik toch niet heb gezweigen, dan heb ik tenminste mijn ziel gered.

Maar ik wil niet zalig worden zonder u!" (blz. 458 FvdM).

Zo gevoelde Augustinus de grote verantwoordelijkheid voor de zielen van zijn toehoorders, maar óók van zijn vijanden. Ik vrees, zei hij, dat het mij

zal worden aangerekend, als ik niet spreek. Het leven is zo kort, de wereld zo ijdel: wie is er wijs, tenzij de man, die de tekenen des tijds verstaat en in een wereld, die van alle kanten ontzinkt, de hoge smalle weg zoekt, die er uit leidt en veilig is?

Dat was Augustinus' voortdurende gedachte en het enige motief van zijn geestelijke leiding.

Het zal wel duidelijk zijn, dat de prediking bij de bisschop van Hippo de belangrijkste plaats innam in het geheel van zijn zielzorg.

Haast geen onderwerp liet hij dan ook onbesproken en dat maakt zijn prediking haast tijdloos.

Met belangstelling nemen wij dan ook kennis van de wijze, waarop hij het Woord van God bediend heeft.

En welke voorstelling wij daarbij mogen hebben.

Hoe ging Augustinus met de Schrift om en wat bracht hij eruit naar voren?

Karakteristiek voor zijn prediking en zielzorg was, dat zij beide gedragen werden door het onaantastbaar gezag van de Heilige Schrift.

Van beide kan ook gezegd worden, dat zij buitengewoon krachtig en indringend was. Ernstig en bewogen. Openhartig, zonder ook maar iets te verbloemen.

Hij zweeg over geen enkele zonde, dwaling of ergernis.

Evenals Calvijn ging hij uit van hetzelfde principe: "Ik behoef u niet te sparen, als God u maar spaart".

De prediking van Augustinus was altijd improviserend, direct op de man af. Volgens critici met weinig historische exegese. Maar in ieder geval voor iedereen duidelijk te verstaan.

Prediking van het Woord hield voor hem echter wel in, dat de Schriften verklaard moesten worden en toegepast. Niemand mocht de kerk uitgaan, zonder zich aangesproken te hebben gevoeld.

Ook al hield hij zichzelf overtuigd, dat het niet de predikers waren, die de harten konden kneden als was.

Het weerhield hem er echter niet van predikers op het hart te blijven binden, dat zij in de eerste plaats leraars der goddelijke Schriften behoorden te wezen.

Het ideaal van de predikant bestaat in het verstaan en het zoveel mogelijk van buiten kennen en ook naar de welsprekende zijde kunnen uitbuiten van de Schrift.

Want de Heilige Schrift is welsprekend. Wat tegenstanders ook daartegen durven inbrengen.

Terughoudend is hij t.o.v. de duistere plaatsen in Gods Woord.

Zij moeten eerbiedigd worden. God spreidde er die duisternissen over uit om de menselijke geest te oefenen en zijn geheimenissen te sluieren. Doch het is aan te raden de duistere passages niet dan hoogst nodig ter ore van het volk te brengen; wèl kan dit gebeuren in studieclubs en onder vier ogen.

Als vanzelf komt hij zo te spreken op de graad van duidelijkheid bij de uitleg. Daarover is zijn mening: wees zo duidelijk mogelijk. Desnoods ten koste van de zuiverheid van taal. Waarom legt u uit? Toch om de zin te openen? Verstaan moeten ze u. Praat anders liever niet.

De eis van duidelijkheid geldt nog meer voor een preek dan voor een gesprek, want niemand kan in de kerk een vraag stellen. Merkt u aan enige reactie, niet begrepen te zijn. Herhaal dan met andere woorden, wat u bedoelt. Het spreekt vanzelf, merkt hij enigszins ondeugend op, dat zij, die een woordelijk voorbereide én van buiten geleerde preek opzeggen, dat niet kunnen. Het doel van alle preken blijft: de zin openen, al gaat het soms met een sleutel van hout. Is de sleutel van goud, des te beter, als hij maar past.

Tenslotte zegt hij, moet je voor de preek maar bidden, dat ze je mogen verstaan: weest eerst bidder, dan spreker!

Bij alle theoretische beschouwing over de wijze van preken, verliest de practicus niet uit het oog, dat de beste preek weersproken kan worden door een levenswandel van de prediker, die daar niet mee in overeenstemming is.

Daarom besluit hij: men neemt nog het beste iets aan van iemand, die preekt met zijn eigen leven.

Want de heilzame uitwerking steekt meer in de waarheid dan in het woord: niet in wijsheid van woorden kwamen wij tot u, zei de apostel, opdat het kruis van Christus niet verijdeld wordt.

Is iemand niet zo welsprekend, dat is niet het ergste. Hij zegge liever wijs, wat hij niet welsprekend, dan welsprekend wat hij niet wijs kan zeggen. Kan hij niets, laat dan zijn levenswijze hem maar dienen tot welbespraaktheid.

Zijn levensprent, zij zijn preektalent.

Voor zijn mededienaren geeft hij het bemoedigende advies: heeft iemand een goede voordracht, maar geen vindingrijke geest, dan mag hij gerust andermans vondsten van buiten leren, want Gods Woord kan men toch niet stelen.

Zo mild en gunnend was de man, die het nooit aan gedachten en nog minder aan woorden ontbrak.

Zo belangrijk en onmisbaar achtte hij de verkondiging van Gods Woord, dat niets daarvoor enige verhindering mocht betekenen.

Evenals Calvijn heeft hij zijn leven verteerd in de dienst van God.

Voor alle dingen zielzorger en daarom ook bewaarder van de christelijke leer, gericht op het behoud en de verdieping van de waarheid van de christelijke kerk.

Nooit is ergens zo recht uit het hart en toch zo knap gepreikt als in die uit-hoek van Afrika.

En hoewel de stem van Augustinus zwak moet zijn geweest, is de echo ervan sterk genoeg gebleken om nog steeds door ons gehoord te worden. Zelfs versterkt door het Woord; Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben. En volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst van hun wandeling.

Ds. J.H. van Dijk, Urk.

De hoofdbedekking van de vrouw in de eredienst

Soms wordt de vraag gesteld waarom een vrouw eigenlijk een hoofddeksel dient te dragen in de eredienst. Waarop is deze gewoonte gebaseerd. Is dit een menselijke instelling of is dit gegrond op Gods Woord. Hoort het bij een bepaalde tijd en bij een bepaalde cultuur of niet. Tijdens de catechisatie kwam deze kwestie ter sprake. Een van de catechisanten stelde dat het lange haar de vrouw tot een deksel is gegeven. Er werd verwezen naar 1 Cor. 11:15 waar staat: "Maar zo een

vrouw lang haar draagt, dat het haar een eer is? Omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven." Hoe verhoudt zich dit met wat er staat in 1 Cor. 11:5 waar we lezen: "Maar een iegelijke vrouw die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd, want het is een en hetzelfde alsof haar het haar afgesneden was." Het antwoord vinden we in een boekje van Timothy Nelsen getiteld "De Hoofdbedekking" (36 blz., f 6,90, uitgave Den Hertog-Houten). Op blz. 28

en 29 wordt deze zaak besproken. De stelling dat het verkeerd is voor de vrouw een hoofddeksel te dragen omdat haar hoofdhaar haar tot een bedekking gegeven is, wordt weerlegd. De kern van de boodschap van Paulus is hierop gericht dat er een onderscheid moet zijn tussen de man en de vrouw in de openbare eredienst. In het gewone leven onderscheidt de haardracht de vrouw van de man. In de openbare eredienst is het hoofddeksel teken van onderscheid. De mogelijkheid wordt in het boekje onder ogen gezien dat inderdaad het haar voor de vrouw het deksel zou zijn dat voldoende zou zijn voor haar in de eredienst. Wat zou dit voor consequenties hebben? Dan zou dit bij een consequente uitleg betekenen dat vrouwen haar op hun hoofd zouden moeten hebben, maar dat mannen kaal zouden moeten zijn als zij deelnemen aan de eredienst. Dat zou dan de enige conclusie zijn als de hoofdbedekking slechts het haar zou zijn. Er wordt verwezen naar 1 Cor. 11:6. "Door in plaats van een hoed of enig ander voorwerp het haar van de vrouw tot hoofddeksel te stellen, zou deze tekst onlogisch worden, die zou dan zeggen: "als een vrouw geen haar op haar hoofd heeft, dan moet haar het haar ook afgeknipt worden." Om te zeggen dat dit onmogelijk is, is overduidelijk!" In de grondtekst zien we bovendien dat het woord in vers 15 gebruikt voor "deksel" een ander is dan het woord dat gebruikt wordt in 1 Cor. 11:5 en 6. Dus die beide mogen niet aan elkaar gelijk gesteld worden. Hier worden twee verschillende zaken mee aangeduid. We lezen dan het volgende op blz. 29 "het is geen bedekking, die op enigerlei wijze minderwaardigheid van de vrouw suggereert, maar het is eenvoudig het door God voorgeschreven teken van gezag, dat de vrouw in staat stelt op een betamelijke wijze tot God te naderen."

Er worden nog meer tegenwerpingen tegen het dragen van een hoofddeksel door de vrouw in de eredienst in bovengenoemd boekje behandeld. Zo is ook wel gesteld dat wat Paulus schreef alleen zou gelden voor de vrouwen te Corinthe. Terecht wordt dan de vraag gesteld of de Tien Geboden dan ook alleen maar bestemd waren voor de kinderen Israëls. Of dat de Bergrede alleen gold voor de discipelen, die deze woorden van de Zaligmaker gehoord hadden. In 1 Cor. 1:2 lezen we "in alle plaats." Hieruit valt af te leiden dat Paulus zeker niet

van plan was de toepassing van zijn woorden te beperken tot de Corinthiërs. Bij andere delen van de brief aan de Corinthiërs zou dit bij hen die tegenwerpingen maken tegen het dragen van een hoofddeksel door de vrouw tijdens de eredienst helemaal geen vraag zijn. Die andere delen zouden zij zonder meer verbindend verklaren. Waarom dan deze woorden van Paulus aangaande het hoofddeksel in de eredienst voor de vrouw uitgezonderd? Het voorschrift gegeven door de apostel Paulus geldt dus algemeen.

Ook is wel tegengeworpen dat het een zaak van cultuur of mode is. Die bewering wordt niet gesteund door de feiten. In de Joodse gemeenschap moest de man zijn hoofd bedekken tijdens de eredienst. In de heidens-Griekse gemeenschap (waarin Corinthe gelegen was) aanbaden zowel mannen als vrouwen met ongedekt hoofd. De apostel gaat dus tegen de gewoonte en de cultuur van zijn dagen in. De nieuwtestamentische kerk was afgezonderd van de synagoge en van de heidense tempel.

De vraag is ook weleens opgeworpen of het voorschrift van Paulus beperkt is tot de openbare eredienst of dat dit voorschrift ook thuis zou gelden. De schrijver erkent dat er hier misschien

plaats is voor verschil van mening. Maar hij vindt het van veel betekenis dat datgene wat Paulus schrijft in 1 Cor. 11 en de volgende hoofdstukken in verband staat met de openbare eredienst.

Zo spreekt 1 Cor. 11 over "bidden" en "profeteren". Die woorden zien op de openbare eredienst. Het samenkomen van de gemeente is onderscheiden van de persoonlijke en particuliere godsdiensttoefening.

Ook is wel tegengeworpen dat het uiterlijk niet zo belangrijk is. De Heere zou niet aanzien wat voor ogen is, maar zou alleen het hart aanzien. We moeten het echter zo zien: De Heere let niet alleen op de uiterlijke verschijning, maar Hij let ook en vooral op het hart. We moeten wel bedenken dat het uitwendig handelen naar het Woord Gods niet noodzakelijk blijkt is van waar geestelijk leven. Maar het hart dat de Heere begeert te gehoorzamen kan toch niet voorbijgaan aan concrete voorschriften die in de Bijbel worden gegeven. Het boekje besluit met een mooi citaat van Watson: "God te gehoorzamen is niet zozeer onze plicht als wel ons voorrecht."

Ds. A. van Heteren
Barendrecht.

Generale Synode Zierikzee (4)

Derde vergaderweek

Enkele opmerkingen bij agenda punten die tijdens de laatste vergaderweek van 6 tm 10 november de aandacht kregen. In het voorjaar van 1996 moet ter afronding nog éénmaal vergaderd worden.

Nederlands Geref. Kerken (2)

Deputaten voor de Eenheid van de Gereformeerde Belijders zijn in meerderheid van mening dat na jaren samensprekingen het niet gelukt is de bestaande verschillen weg te nemen. Zij stelden de synode voor om geen nieuwe opdrachten te geven om met de NGK samen te spreken.

Gedachtig aan het gebod tot eenheid met allen die op gereformeerde grondslag leven werd oa overwogen dat er nieuwe vragen zijn gerezen die een belemmering vormen op de weg naar eenheid. Deze laatste ontwikkelingen zijn niet hoopgevend voor het naar elkaar toegroeien.

Ook werd geconstateerd dat de relatie tot de NGK moeite blijft geven binnen

eigen kerkverband. Het is belangrijk het bewaren en bevorderen van de eenheid in eigen kerkverband in het oog te houden.

Deputaten werden opgedragen om door te spreken over de gevolgen van de niet weggenomen verschillen.

Gelet op de ontwikkelingen moeten ze ook aandacht geven aan de positie van gemeenten die met de NGK samenwerken.

Deputaten hebben de ruimte om ongevraagd advies te geven. Besloten werd oa bij de kerken aan te dringen om terughoudendheid te betrachten in het zoeken naar en uitbreiden van contacten met de NGK.

Bijna algemeen werd dit uitgesproken.

Israël

Na de terugkeer van drs H.M.v.d. Vegt is drs C.J.v.d. Boogert op 15-9-95 uitgezonden als Israël-predikant. Op grond van de bestaande werkopdracht van 1984 is hij bezig om zich in te werken.

Gevraagd werd of we naar een uitlating van rabbijn v.d.Kamp niet gewoon onze gang moeten gaan met de evangelie verkondiging en kerkplanting?

Deputaten antwoordden dat het niet de bedoeling is om een eigen Nederlandse kerk in Israël te vestigen. Speerpunt in het beleid is om als Paulus contacten te leggen.

Op de volgende synode zullen deputaten de kerken dienen met een nadere bezinning op de dienst der verzoening. Aandacht zal gegeven worden aan de noodzaak van en de oproep tot persoonlijk geloof om in de verzoening van Christus te delen (DL2:5). Dit zal een duidelijke plaats moeten krijgen in de taak van de werker in Israël.

In het rapport is ook een stuk bezinning opgenomen over 'De roeping van Israël in het Oude Testament' en 'De plaats van Israël in het Nieuwe Testament'. Hoewel de commissie mild is in het beoordelen van deze bezinning worden er op onderdelen van de tekstverwijzingen en over de formuleringen kritische vragen gesteld.

Over de onopgeefbare betekenis van de Heere Jezus en over de verkiezing moet tegenover de Joden genuanceerd worden gesproken.

Deputaten krijgen toestemming om in 1996 een boekje te laten verschijnen ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van Vrede over Israël. Daarin zal een bewerking worden gegeven van de bezinning die in de loop der jaren door deputaten is gegeven.

Appelschriften (2)

-Een appèl over een verschillende interpretatie van bijlage 6 KO wordt toegewezen. Het gaat daar over een 'Voorlopige regeling voor het gestalte geven aan eenheid met kerken van gereformeerde belijdenis'.

De classis zal zich overtuigen van de inhoud van de eenheid. Het is de taak van de kerkeraad deze eenheid te beoordelen en de classis daarover informatie te geven. Daarbij kunnen bij de classis vragen rijzen, die de kerkeraad heeft te beantwoorden.

-De commissie van bijstand voor de classis Haarlem heeft opnieuw opdracht gekregen om haar werk te verlichten.

Kerk en Bedrijfsleven

Gevaarlijke ontwikkelingen in onze maatschappij worden gesignaleerd in mini-brochures die een resultaat zijn van de verrichte studies.

Ds.J.M.Aarnoudse heeft het werk als

industriepredikant beëindigd en is nu deels werkzaam in de gemeente Hillegom en als gevangenispredikant te Scheveningen.

De taak van dit deputaatschap zal geïntegreerd worden in Adma.

Algemene Diakonale en Maatschappelijke Aangelegenheden

In de achterliggende periode is er een bezinning geweest over het functioneren van diakenen op de kerkelijke vergaderingen en hoe het diakonaat aan de orde komt.

Er is een praktisch onderzoek verricht. Er is ook studie gemaakt wat na de rede van prof.J.Hovius over de gelijkwaardigheid van de ambten door de synoden is bepaald. Deze studie zal in de komende periode afgerond worden. Eén van de taken van deputaten is het diakonaal huisbezoek inhoudelijk en beleidsmatig in de kerken aan de orde te stellen. Via 'Adma Info' en de Classicale Diakonale Commissies worden de diakenen geïnformeerd.

Er worden ook adviezen gegeven op de zorggebieden voor ouderen, gehandicapten en anderen.

In de bespreking werd mn blijvende aandacht gevraagd voor de Chr. Geref. Ver. voor Jeugdwezijn, het Geref. Psych. Ziekenhuis, Vijverberg-Felua en Gliagg De Poort.

Deputaten beschikken over twee beleidsmedewerkers. De brs. J. N. Noorland en H.H.v.Well maken zich via het Diaconaal Bureau ook verdienstelijk voor Hulpverlening.

Landelijk Bureau

De vorige synode heeft Deputaten Kerkelijk Administratief Bureau opgedragen om een gezamenlijke werkruimte te huren in het gebouw Carrefour te Veenendaal voor hun en alle betrokken medewerkers van Zending en Diaconaal Bureau. Bovendien is er het documentatie centrum gevestigd. Om verwarring te voorkomen met andere centrale bureaus in Veenendaal is gekozen voor de naam Landelijk Bureau. Om dit bureau zo goed mogelijk te laten functioneren en de activiteiten te coördineren is een Commissie benoemd.

Onderlinge Bijstand en Advies

De uitkeringen zijn met 30% fors toegenomen. Geattendeerd wordt op het belang om als gemeenten samenwerking te zoeken. Grote gemeenten kunnen de kleinen tot steun zijn. Besloten wordt om de bestaande uitkeringsregeling voor kleine gemeenten

fijnmaziger te maken. Kerken met 150-174 zielen kunnen 35% bijstand krijgen in de predikantskosten. Met nadruk wordt er op gewezen dat geen steunvergende verplichtingen mogen worden aangegaan alvorens deputaten toestemming hebben verleend.

Gezondheidszorg

Gemeld wordt dat in het pastoraat aan onze dove gemeenteleden werkzaam zijn namens de Hervormde Kerk ds.L.A.d.Graaf, namens de Geref. Kerk ds. J.F.G. Kamphorst en namens onze kerken ds. J. J. d. Jonge. Toestemming werd verleend om in de a.s. vacature een andere predikant te benoemen.

Bij de evaluatie van de toerustingsavonden bleek dat er vragen zijn blijven liggen over de pastorale zorg bij aangeboren en erfelijke afwijkingen. Deputaten zullen daar in de komende periode nieuwe aandacht aan geven.

Commissies

Om de classis vergaderingen te dienen bij vragen waarover verschillend wordt geoordeeld werden twee commissies benoemd. Om de besluitvorming over de appèls inzake het samengaan met de Ned. Geref. Kerk te R'dam voor te bereiden wordt er door de commissie met de betrokkenen gesproken.

Kerklied

Per instructie werd verzocht om art.69 KO te wijzigen en een liederenbundel aan de kerken aan te bieden. De GS had na brede bespreking daarover in 1980 en in 1983 een uitspraak gedaan. Gesteld wordt dat verschillende kerken daarmee in gewetensnood zijn gekomen.

Gewezen wordt op de uitspraak dat 'de Schrift het zingen van liederen die niet rechtstreeks berijmde Schriftgedeelten zijn' niet verbiedt.

In het rapport 'Eenstemmig' wordt echter op blz. 44 vv gewezen op het duidelijke gebod tot eenheid van de gemeente!

Gewaarschuwd wordt voor het gevaar van een inconsistent handelen in de kerk. De gewetensnood van individuele leden wordt niet opgeheven wanneer gemeenten de vrijheid krijgen om liederen te zingen.

Omdat alle argumenten al in vorige besprekingen beoordeeld zijn wordt de instructie niet aanvaard.

Later wordt bij het rapport van Deputaten voor berijmde Schriftgedeelten besloten tot een muziekgave van

een definitieve bundel van de 40 Schriftberijmingen van de Proefbundel 1990².

Financiën (2)

Nadat over de begrotingen van de verschillende kassen is gesproken werden de minimum bijdragen vastgesteld. Bij de meeste kassen moest een wijziging aangebracht worden. Totaal bedragen de bijdragen voor de verschillende kassen de komende drie jaar f 76,00 per lid.

Daarnaast worden door de penningmeesters voor de kerkelijke vergaderingen in 1996 de bijdrage gevraagd van f 4,75 per lid.

Het is teleurstellend dat verschillende kerken niet voldeden aan de minimum afdrachten. Zij zullen daarover aangeschreven worden.

Benoemingen (3)

Rond de 30 deputaatschappen en commissies ontvangen voor de komende periode leden die door de synode aangewezen zijn om de genomen besluiten uit te voeren. Het betreft rond de 200 benoemingen van personen die een taak opgedragen kregen. Deels zijn het de zittende leden die herbenoemd werden. Deels zijn het nieuwe leden die de aftredenden vervangen.

Nieuwe deputaatschappen zijn ingesteld voor: Revisie van de kerkorde, Studiefonds, Bestudering vragen rond de vrouw in het ambt. Als (tijdelijke) commissies werden o.a. geïnstalleerd: Commissie Landelijk bureau, Bijstand classis Haarlem en Bijstand classis Rotterdam.

Aan de Particuliere Synoden wordt dringend verzocht om boven de leeftijdsgrens van 70 jaar niet te benoemen.

Sluiting

Als roepende kerk voor de GS 1998 is aangewezen Haarlem-Noord. Bezien zal worden of het vergaderen op een centrale plaats te Veenendaal voordeliger is.

Op DV 17 april 1996 zal de GS ter afsluiting bijeenkomen te Apeldoorn. In besloten vergadering zal dan uitspraak worden gedaan inzake de overgebleven appels.

Al eerder waren meer dan 100 leden van Zierikzee hartelijk bedankt voor de goede ontvangst en verzorging van de afgevaardigden van de GS.

Aan het einde van de vergadering werden dankwoorden gesproken voor de eensgezindheid waarin getracht werd om samen te werken. Er waren momenten dat er enige schade dreigde te leiden. Maar consciëntieus en constructief werd verder gegaan. De Koning van de Kerk komt daar allereerst de dank toe.

Tenslotte las de praeses ds. M.C. Tanis Zefanja 3:11-20. Gewezen werd op Hem Die Zich een ellendig en arm volk doet overblijven. Betrouwend op Hem kunnen zij gesterkt voortgaan met het werk. Na gebed om getrouwheid werd ten slotte nog gezongen met Psalm 40:8 van de hulp en kracht van God Die niet vertoeft maar Hoorder is van onze klacht. Die grote God zij eeuwig lof en eer!

ds. M. v. d. Sluys

een galg op voor het gerechtsgebouw om Anwar aan te kunnen ophangen, zodat men hem niet hetzelfde zou gebeuren als met de christenen Salamat en Rehmat Masik, die kort daarvoor, na hun vrijlating, naar Duitsland waren gevlucht. De zitting werd voor onbepaalde tijd uitgesteld.

Christelijke advocaten meldde na een recent onderzoek aan hem dat hij er slecht uitziet en wordt gemarteld. Toch blijft hij Christus trouw. Een actie voor Anwar Masih is dringend gewenst.

De VCVM-Nederland acht het van groot belang dat naast het verzamelen van handtekeningen onder het verzoek ook zoveel mogelijk brieven naar de Pakistaanse autoriteiten gestuurd worden.

Een handtekeningenlijst en een voorbeeldbrief kunnen aangevraagd worden bij VCVM-Nederland, Postbus 461, 3800 AL Amersfoort of telefonisch via: 038-225041 of 0182-582608.

Ambtsdragers vergadering

We willen predikanten en kerkeraden nogmaals van harte opwekken de komende ambtsdragersvergadering te bezoeken. De vorige keer waren er velen aanwezig. Het was een goed en leerzaam samenzijn. Het onderwerp zal dit keer ingeleid worden door Ds. L.W. van der Meij van Alphen a.d. Rijn. Hij zal spreken over: **“De kennis van Christus.”**

Een heel belangrijk onderwerp. Een onderwerp dat de ambtelijke praktijk raakt. Er blijken telkens weer vragen te leven aangaande deze zaak. Vragen die op een huisbezoek of ziekenbezoek aan de orde kunnen komen. Met name hoopt de inleider aandacht te besteden aan de mate van zondekennis die nodig is om de toevlucht tot Christus te nemen. Hoe wordt Christus noodzakelijk, gepast, onmisbaar en dierbaar. Ook zal gedacht worden over de verdieping van de zondekennis en de verdieping van de kennis van Christus. We denken ook aan deze vraag die onder ons leeft als het gaat over de kennis van Christus: Wat is een heenwijzing naar Hem en een openbaring van Hem? Wanneer de kanttekeningen op het Hooglied geraadpleegd worden zien we dat er sprake is van trap en mate in de kennis van Christus. Er zal ook gelegenheid

Aktie voor vrijlating van Pakistaanse christen

De VCVM-Nederland, de Vereniging van Christenen tegen Vervolging en Marteling, is een handtekeningenactie begonnen voor het vrijlaten van de Pakistaanse christen Anwar Masih, uit de stad Faisalabad. Hij werd op 1 februari 1993 gearresteerd, nadat hij een twistgesprek had gehad met de plaatselijke kruidenier Muhammed Aslam.

Het plaatselijk hoofd van SSP, een fundamentalistisch-Islamitische partij, Haji Mohammed Taggeb, diende een aanklacht in, waarin Anwar Masih werd beschuldigd van “belediging van moslims” en “heiligschennis en overtreding van artikel 295c van de strafwet dat gaat over godslastering en

belediging van de islam. Hierop staat in Pakistan de doodstraf.

Anwar zelf ontkent de profeet te hebben beledigd en houdt vol dat hij en Muhammed Aslam slechts ruzie hadden over een kleine schuld van hem. De dag na de arrestatie van Anwar werd een demonstratie gehouden, waarin werd geëist dat Anwar opgehangen zou worden vanwege zijn uitslatingen. De volgende dag werd in de gehele stad Faisalabad door alle moslims gestaakt.

Nadat Anwar Masih twee jaar gevangen had gezeten, vond op 7 maart 1995 een hoorzitting plaats. Drie dagen voordat de hoorzitting zou plaatsvinden, richtten extremistische moslims

zijn tot vragen stellen en discussie. We hopen velen te ontmoeten.

Plaats: Krooswijkhof (schuin tegenover de kerk van Dordrecht-C. en vlakbij het station). Voor koffie wordt gezorgd.

D.V. zaterdag 25 november, 's middags van 14.00 tot 16.30 uur.

Boekbespreking

Abraham Verheij, **Levensgeschiedenis van Abraham Verheij**, 62 blz., f 13,90, Boekh. P. Stuit, de Hillebrandink 12, 7462 LR Rijssen, tel. 05480-20771.

Een gedeelte van de opbrengst is bestemd voor de Molenhoek, een niet gesubsidieerd dagverblijf voor mensen met een verstandelijke handicap uitgaande van de Ger. Gemeente te Rijssen. We hebben met belangstelling kennis genomen van deze levensbeschrijving. Jammer dat op blz. 58 de naam Heere met een kleine letter wordt geschreven. We sluiten ons aan bij de wens aan het slot van dit werkje: "Het is nu mijn harte- en zielewens, dat de Heere dit geschrevene als middel in Zijn hand mocht gebruiken tot troost en opbeuring en bestiering voor Zijn arm volk, en kon het zijn tot bekering, al was het maar voor een enige zondaar, tot eer en verheerlijking van Zijn grote Naam en daden."

VOOR BIJBELS
IN STATENVERTALING

- BK11** Willem de Bijbelverspreider, door J. van Reenen.
Een prachtig verhaal uit de tijd van de Kerkhervorming omstreeks 1564.
Vanaf 12 jaar, geb.: 123 blz. f 13,50
- BK12** Roemeense jongens in vrijheid, door M. Schalk-Meijering. Een spannend verhaal uit de tijd kort na de omwenteling in Roemenië.
Vanaf 9 jaar, geb.: 79 blz. f 12,00
- BK13** De gevonden schat door G. Vogelaar-van Mourik.
Jef vindt tussen het oud vuil een versleten boek. Het is een Bijbel... Vanaf 8 jaar, geb.: 77 blz. f 9,00
- BK14** Jef uit de Dwarsstraat, door G. Vogelaar-van Mourik.
Een vervolg op "De gevonden schat".
Vanaf 8 jaar, geb.: 92 blz. f 9,75

- PUZZELS**
- P23** De tabernakel, 315 st., in mooie doos f 16,75
- P24** Kerk Rutherford, 330 st., 27x38 cm, op karton f 9,90
- P25** Schaapherder, 40 st., 14,5x21 cm, in doosje f 4,95
- P26** Kameelen, 40 st., 14,5x21 cm, in doosje f 4,95
- P27** Huis in Kanaän, 40 st., 14,5x21 cm, in doosje f 4,95

In de boekhandel verkrijgbaar en in onze bijbeldepos.
Een uitgebreide folder wordt u op verzoek toegezonden.
Bestellingen zonder postzegel naar:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING

Antwoordnr. 2809, 4140 WB Leerdam, tel. 0345-610155
(tot 1 oktober 1995: 03451-10155)

Kent u de problematiek onder mensen die geen thuis hebben, die dakloos zijn, die net uit de gevangenis komen, die dag in, dag uit op straat zwerven?

Wij willen uw vereniging graag meer vertellen (en laten zien) over de leefwereld van deze mensen én hoe Stichting Ontmoeting wilt helpen.

Indien u interesse heeft, belt u ons dan gerust op. Wij komen graag!

Stichting
Ontmoeting

Reformatische
stichting voor hulp
aan thuislozen

's-Gravendijkwal 95
Postbus 25110
3001 HC Rotterdam
telefoon 010 - 4257677

Opgelet

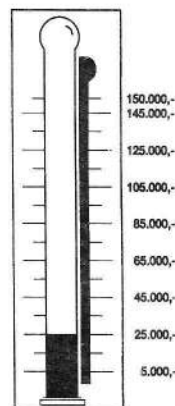

Uw hulp is nodig

**Uw hulp
is nodig voor
de "Vredes-kliniek"
in Hongkong.
Meer dan 6.000
vluchtelingen-
patiënten staan
ingeschreven in de
"Vredes-kliniek"**

**In dit jaar 1995
moet 100.000,-
naar de
Vredes-kliniek
worden gestuurd**

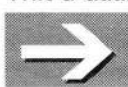
**Ontvangen 25.000,-
nog nodig 75.000,-**

Het werk wordt
gezegend.
Gods Woord wordt
bekendgemaakt.
Het werk groeit.
Hulp is dringend
nodig.
Zij vragen niet aan
mensen om hulp.
Zij bidden om hulp.

Dit werk moet doorgaan!

Wilt u daarvoor alstublieft ook helpen met UW GIFT.

**Postgiro 31 555 32
Stichting "Bonisa"-zending**

Secretariaat: Schoolstraat 17, 2161 HB Lisse of op rek. 33.65.54.613 van de Rabobank te Lisse, t.n.v. Stichting BONISA-zending. Gironr. van de Rabobank 163525.

Lezingen en informatie met of zonder dia's voor verenigingen en scholen kunt u aanvragen bij dhr. T. Schultink, Emmeloord, tel. 0527-615063, fax 0527-619305, Donaustraat 5, 8303 WL Emmeloord

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Plaats uw

familieberichten

in

Bewaar het Pand

De Stichting Bureau Kraam- en Gezinshulp bemiddelt tussen hulpaanvragers en zelfstandige gediplomeerde verzorgenden en helpt daar waar geen tv aanwezig is.

Voor uw hulpaanvraag en inlichtingen kunt u bellen:

**Ons nieuwe
telefoonnummer is:
0318 - 52 77 99**

Voor kraamhulp graag tijdig bellen.

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenisfonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begraafnisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Telefoon 0577-401689

Deputaten Buitenlandse Zending van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland roepen kandidaten op voor de functie van

TOERUSTINGSPREDIKANT

voor het nieuwe zendingsterrein in de provincie Zambezia, Mozambique.

De gedachten gaan uit naar iemand die bereid is

- het Portugees te leren;
- zich te verdiepen in de geschiedenis en de cultuur van Mozambique;
- in een latere periode zich de Lomwetaal eigen te maken;
- te werken onder primitieve omstandigheden in een sterk geïsoleerde positie.

Van de kandidaat wordt verwacht dat hij

- predikant of een te beroepen kandidaat is van de Chr. Geref. Kerken;
- kennis heeft van "non-formal-education" (het onderwijssysteem van TEE) of bereid is die kennis te verwerven;
- het vermogen heeft om pionierswerk te verrichten;
- het vermogen heeft om samen te werken met leidinggevende personen in de kerken in de provincie Zambezia.

Nadere informatie over deze vacature zijn te krijgen op het zendingsbureau, tel. 0318-524916 of bij de voorzitter van de AVS, drs. W.P. de Groot, tel. 070-3838283.

Sollicitaties worden verwacht op het Zendingsbureau van de Chr. Geref. Kerken, Postbus 334, 3900 AH Veenendaal vóór 15 december a.s.

Stempels in alle soorten, maten en prijsklassen. Zeker met het oog op de wijziging van telefoonnummers een ideale oplossing om uw relaties bijtijds te informeren.

Stempelen of het gedrukt staat...

KSB STEMPELS

Naamplaten en graveerwerk

KEMPENAAR 39 BARENDRECHT TELEFOON 0180 - 619477 TELEFAX 0180 - 618800

buro voor architectuur en ruimtelijke ordening d. vroegindewij b.v., architect BNA

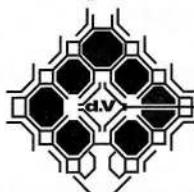
Een dynamisch bureau dat opdrachten ontwerpt en uitwerkt middels geavanceerde tekencomputers; alle overige werkzaamheden zijn eveneens geautomatiseerd.

Het bureau heeft een zeer uitgebreid en gevarieerd opdrachtenpakket in:

- * Utiliteitsprojecten
 - kantoren
 - scholen
 - kerken
 - bedrijvenparken
 - sociale werkplaatsen
 - multi-funktionele gebouwen

- * Woningbouw zoals:
 - gesubsidieerde (premie A - woningwet)
 - bungalows - 2 onder 1 kap
 - renovatie

in de regio, elders in Nederland, alsmede daarbuiten.

**buro voor architectuur en ruimtelijke ordening
d. vroegindewij b.v., architect BNA reg. nr. 1.890126.262**

**oosthavendijk 46 3241 lk middelharnis tel. 0187-485800
postbus 82 3240 ab middelharnis fax 0187-486910**